

Tekijänoikeustoimikunnan 11. kokous

Aika maanantaina 27.4.2009 klo 14.00 - 16.

Paikka opetusministeriö, kokoushuone Väinämöinen Meritullinkatu 10

Läsnä Puheenjohtaja Bruun, sihteeri Vuopala, sekä jäsenet Alaspää, Jalonen, Kaira, Kangas, Karhapää, Makkula, Nieminen, Olmo, Tähtivuori, Vänttinen, sekä asiantuntijat Huuskonen, Kosonen, Liedes, Still

ASIALISTA**1. Ajankohtaista**

Sihteeri totesi, että valitus tekijänoikeustoimikunnan tekemästä päätöksestä on edennyt käsittelyvaiheeseen Helsingin hallinto-oikeudessa.

2. EU/KV - asiat

– **Suoja-aikadirektiiviehdotus:** Liedes totesi, että direktiiviehdotusta vastustava jäsenvaltioiden määrävähemmistö oli edelleen olemassa. Brysselissä 24.4. pidetyssä neuvoston työryhmäkokouksessa suoja-aikadirektiiviehdotuksen substanssikysymyksiä ei käsitelty, vaan asia siirrettiin seuraavaan kokoukseen 18.5. Tämä johtui siitä, ettei EU-parlamentin äänestystuloksista ollut vielä lopullista dokumenttia. EP äänestykset olivat 23.4. Parlamentin tarkistetut tulokset saadaan lähipäivinä. Komissio ilmoittaa kantansa asiaan sen jälkeen. Yleiskuva näyttää komission arvion mukaan siltä, että parlamentin kanta on hyvin lähellä neuvoston puheenjohtajan kompromissiehdotusta. Toisaalta lopputulokseen neuvostossa saattavat vaikuttaa vielä muutamien maiden direktiiviä koskevat ehdotukset. Yhteispäätösmenettelyn mukainen EP:n toinen lukeminen siirtynee Ruotsin puheenjohtajuuskaudelle.

3. IPR-strategia tekijänoikeustoimikunnan työn kannalta

Toimikunta kävi läpi strategian eri osa-alueet lyhyesti. Osa jäsenistä kommentoi IPR-strategian sisältöä todeten muun muassa, että strategiassa on arvioitu, että yritysvarallisuudesta jopa 75 % koostuu aineettomista omaisuuseristä ja että aineettomat oikeudet ovat yhä keskeisempi osa tällaista yritysvarallisuutta. Nyt olisi siten syytä kiinnittää huomiota yrityksiin oikeudenhaltijoina. Strategian mukaan on keskeistä, että aineettomien oikeuksien siirtämisen tehokkuutta ja oikeudellista selkeyttä ja joustavuutta on parannettava. Strategiaa kritisoitiin siitä, että vaikka strategia sinällään ihan asiallinen se on varsin yksipuolinen, koska se ei ota tekijää ja tekijän asemaa nimenomaisesti huomioon. Toisaalta katsottiin, että tekijät hyötyvät kuitenkin välillisesti teoksen kysynnän kasvusta, joka on mahdollista oikeuksien tehokkaan hyödyntämisen johdosta.

4. Tekijänoikeuslain 3 luvun uudistamisen linjauksia – 10 kysymystä (Bruun)

Toimikunta käsitteli kysymyksiä, joita pj oli toimikunnalle esittänyt. Selvältä vaikutti ainakin se, että sääntelyn lähtökohtana tulisi edelleen olla sopimusvapaus ja tahdonvaltainen sääntely. Toimikunnassa todettiin, ettei pelkästään säännösten vanhuus edellytä säännösten muuttamista. Sen sijaan säännösten kasuistisuus on nykyisin ja myös tulevaisuuden oikeuksien hyödyntämiselle

haasteena; mahdollisimman yleisellä tasolla toimivat säännökset ovat kaikkien etu. Toisaalta kustannussopimuksia koskevat säännökset voisivat jäädä lakiin toimien jonkinlaisena minimiraamina. Toimikunnassa keskusteltiin edelleen siitä, voisiko laissa olla säännöksiä sopimusten muotovaatimuksista. Muotovapaus sai toimikunnassa kannatusta. Sopimusten kirjallista muotoa pidettiin yleisesti tekijänoikeudellisessa sopimustoiminnassa tärkeänä mutta samalla pelättiin sitä koskevan vaatimuksen johtavan osapuolten kannalta epätarkoituksenmukaisiin seurauksiin. Elokuvasopimuksia koskevan oletettaman säilyttämistä piti osa jäsenistä perusteltuna. Kysymyssarjaa jatketaan seuraavassa kokouksessa. (kts. liite 2)

4. Muuta

Muina asioina Liedes toi esille, että EU:n puheenvuorot toukokuun lopulla olevaan WIPO:n tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevaan pysyvän komitean kokoukseen ovat valmisteilla Brysselissä.

LIITTEET liite 1: asialista, liite 2: Tekijänoikeuslain 3 luvun uudistamisen linjauksia 10 kysymystä

JAKELU Tekijänoikeustoimikunta

TIEDOKSI ylijohdaja Riitta Kaivosoja, valtiosihteeri Carl Haglund

LIITE 2

Tekijänoikeuslain 3 luvun uudistamisen linjauksia – 10 kysymystä

Toimikunta on keskustellut monipuolisesti kolmannen luvun tulkinnoista ja merkityksestä. Jotta keskustelussa päästäisiin eteenpäin ja jotta puheenjohtaja ja sihteeri voisivat edetä konkreettisten esitysten tekemiseen on syytä erikseen keskustella uudistuksen lähtökohdista. Toivon sen vuoksi, että voisimme kokouksessa 27.4 konkreettisesti, rakentavasti ja ennakkoluulottomasti keskustella 3 luvun uudistamisen lähtökohdista. Pyrkimättä täydellisyyteen esitän seuraavassa muutamia kysymyksiä, joihin toivon saavani palautetta kokouksessa 27.4.

Keskustelukysymyksiä

1. Voidaanko mielestänne tekijänoikeuslain 3 lukua pitää vanhentuneena nykyisessä muodossaan?
2. Voidaanko uudistustyössä lähtökohtana pitää sopimusvapauden periaatetta ja sitä, että jos poiketaan lain tahdonvaltaisuudesta joltakin osin, siitä mainitaan erikseen laissa?
3. Tarvitaanko miltään osin sopimuksen muotoa koskevia säännöksiä tekijänoikeuslaissa (kirjallinen/suullinen)?
4. Voidaanko lähtökohtana pitää, että säännellään tekijänoikeuden siirtymistä/luovuttamista niin yleisellä tasolla, että teostyyppikohtaista sääntelyä pääosin vältetään (lukuun ottamatta ehkä elokuvaamisoikeuden luovutus- ja tilattuja muotokuvia/valokuvia koskevia säännöksiä)? Tarvitaanko edelleen joitakin kustannussopimuksia tai julkista esittämisoikeutta koskevia säännöksiä?
5. Uudistuksen yhtenä tavoitteena on käydyissä keskusteluissa tuotu esille tarve vahvistaa teosta luoneen alkuperäisen tekijän asemaa sopimusmarkkinoilla. Voidaanko tätä tavoitetta saavuttaa sääntelemällä erikseen alkuperäisen tekijän/luovuttajan ja hänen sopimuskumppaninsa välistä sopimusta? Millä tavoin tekijää tulisi suojata tällaisessa relaatioissa? Onko tarvetta säätää esimerkiksi oikeudesta korvaukseen, oikeudesta tilityksen saamiseen, omistusoikeudesta alkuperäiseen teoskappaleeseen jne? Onko tarvetta säätää tekijän oikeudesta saada teos takaisin/purkaa sopimus tilanteessa, jossa sopimusosapuoli ei hyödynnä teosta sopimuksen edellyttämällä tavalla?
6. Toisaalta, tietoyhteiskunnassa tekijänoikeudella suojattujen aineistojen kauppa on arkipäivää ja kun kysymys on ns. siirtyneistä oikeuksista teki-

jänoikeuslain soveltaminen siirtyy alueelle, jossa toimitaan olennaisesti yritysten välisten sopimuksia koskevien yleisten sopimusperiaatteiden pohjalta(B2B). Tältä osin uudistuksen tavoitteena on pidetty joustavan ja tehokkaan sopimuskäytännön edistämistä. Onko tekijänoikeuslaissa tarvetta säätää erikseen esim. luovutuksensaajan oikeudesta teoksen muuttamiseen tai edelleen luovuttamiseen tässä relaatiossa esimerkiksi tilanteissa, joissa muuttaminen tai edelleen luovuttaminen saattaa olla tavanomaista tai ilmeisen välttämätöntä? (vrt. Tanskan laki)

7. Onko edelleen syytä pitää voimassa periaate, jonka mukaan luovuttaja edelleen vastaa sopimuksen täyttämistä, kun liikkeeseen tai sen osaan kuuluva oikeus on luovutettu yhdessä liikkeen tai sen osan kanssa? Voitaisiinko vastuu rajoittaa ajallisesti? Voidaanko vastuu rajoittaa esimerkiksi vuodeksi, kun luovuttaja on konkurssipesä?
8. Voidaanko oikeustoimilain 36 §:n kohtuuttomien sopimusehtojen sovitte-
lua koskevaa säännöstä pitää riittävänä myös tekijänoikeussopimusten osalta?
9. Pitääkö lainsäätäjän jotenkin varautua tai säännellä tilanteita, joissa sovi-
taan sopimusosapuolille tuntemattomista teoksen tulevaisuuden hyödyn-
tämisen muodoista?
10. Onko olemassa 3 luvun uudistamisen kannalta olennaisia kysymyk-
siä, jotka puuttuvat kysymyslistalta?